

Bijlage 1 dichtvormen

In dit document maken we kennis met een aantal dichtvormen.

Dichtvormen die gemakkelijk genoeg zijn om zelf mee aan de gang te gaan.

1 Nonsenspoëzie:

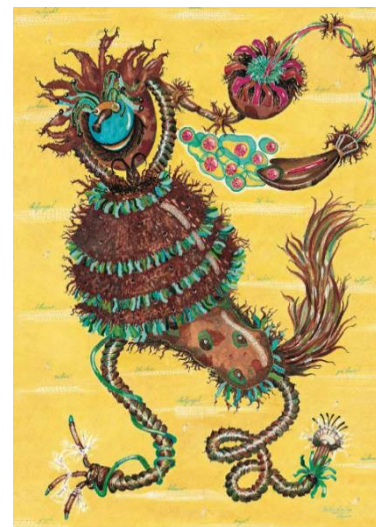
Onder nonsenspoëzie verstaat men gedichten waarin humoristische fantasie wordt bedreven, vol niet-bestaande woorden en andere dwaasheden. De bedoeling is te amuseren.

ik ben een blauwbil gorgel
Mijn vader was een porgel,
Mijn moeder was een porulan,
Daar komen vreemde kind'ren van.
Raban! Raban! Raban!

Ik ben een blauwbilgorgel
Ik lust alleen maar korgel,
Behalve als de nachtuil krijst,
Dan eet ik riep en rimmelrijst.
Rabijst! Rabijst! Rabijst!

Ik ben een blauwbilgorgel,
Als ik niet wok of worgel,
Dan lig ik languit in de zon
En knoester met mijn knezidon.
Rabon! Rabon! Rabon!

Ik ben een blauwbilgorgel
Eens sterf ik aan de schorgel,
En schrompel als een kriks ineen
En word een blauwe kiezelsteen.
Ga heen! Ga heen! Ga heen!

Bovenstaand gedicht is van Cees Buddingh (Dordrecht 7 aug. 1918 - Dordrecht 24 nov. 1985), hij was een Nederlands dichter en prozaïst, debuteerde met de bundel *Het geïrriteerde lied* (1941), maar maakte vooral naam met zijn *Gorgelrijmen* (1953), verzamelde nonsenspoëzie.

Dit gedicht is een zogenaamd kwatrijn. Het rijmschema is meestal a-a-b-b, maar ook a-b-a-b en andere schema's zijn mogelijk.

2 Een limerick

Een zorglijke longarts uit Ede
had virussen altijd vermeden.
Maar zag toen ontzet:
computer besmet.
Van schrik is de man overleden.

Er was eens een man in Gouda,
die hoestte en kreeg Corona
Hij had dus geen schik,
maar kreeg wel een prik
en alles kwam goed, daarna

Wat is een limerick? Een limerick is een kort versje met het rijmschema A-A, B-B, A. Het einde van de 1e zin rijmt op het einde van de 2e zin. Het einde van de 4e zin, rijmt op het einde van de 3e zin. En het einde van de vijfde zin rijmt weer op het einde van zin 1 en 2.

3 Naamdicht

M et lood in mijn schoenen
A rriveer ik bij jou
R usteloos trek ik aan de bel, jij doet open
I k spreek de gerepeteerde woorden:
A lleen met jou kan ik leven

Een ander woord voor naamdicht is ook wel: acrostichon.

Een naamdicht is een gedicht waarbij de beginletters van elke regel (of van elke strofe) een naam vormen. Meestal ofwel die van de dichter, ofwel die van de bezongene (zoals bij het Wilhelmus).

Het beroemdste naamdicht in Nederland is ons volkslied. Het lied bestaat uit vijftien [coupletten](#), die een [acrostichon](#) vormen: de eerste letters van de coupletten vormen de naam [Willem van Nassov](#). De v is hierin als Romeinse letter een u en de coupletten die destijds met een s begonnen, hebben in [hedendaags Nederlands](#) een z als beginletter.

4 Rondeel

Ze kijkt me vernietigend aan
Wat ze zegt, kan ik niet verstaan
Had ik mijn gehoorapparaat maar ingedaan
Ze kijkt me vernietigend aan
Dat ding ligt voor de spiegel in de gang
Wat zegt ze, wat wil ze? Ze maakt me bang
Ze kijkt me vernietigend aan
Wat ze zegt, kan ik niet verstaan

Een rondeel was oorspronkelijk een soort lied, maar is later een dichtvorm geworden.
Een rondeel heeft acht regels. Er zitten herhalingen in.
Regel 1, 4 en 7 zijn hetzelfde en de regels 2 en 8 ook.

5 Kwatrijn.

(AABB)

Snoepjes in een doos
roepen hard en foeteren boos
'Eet ons op, wij zijn zo zoet!'
Snoepjestaal begrijp ik goed.

(ABBA)

Snoepjes in een doos
Kauwgomballen, spek en drop
Smikkel, smaken lekker op
Toe mama, wees toch niet boos!

(ABAB)

Snoepjes in een doos
Kauwgomballen, spek en drop
roepen hard en foeteren boos:
'Smikkel, smakkel ons toch op!'

(AABA)

Snoepjes in een doos
Smikkel smakkel smoos
'Waar zijn die lekkernijen?'
roept mijn mama boos.

Een kwatrijn is een gedicht of een strofe van een gedicht van vier versregels en twee rijmklanken. Het woord is afgeleid van het Franse quatrain, van *quatre*, voor vier. Het rijmschema is meestal a-a-b-b, maar ook a-b-a-b en andere schema's zijn mogelijk